

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

ВОЛИНЕЦЬ А.В.,

студентка

АРТЮХ О.В.

кандидат економічних наук, доцент

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

Сучасна економічна ситуація країни та діяльність великих підприємств передбачає здійснення комплексу заходів щодо удосконалення їхньої діяльності для підтримки конкурентоспроможності на ринку та підвищення прибутковості. Одним із способів покращення становища підприємства та підтримки його в конкурентоспроможному стані є здійснення внутрішнього аудиту, основним завданням якого є виявлення відхилень в діяльності підприємства та розробка рекомендацій щодо їх усунення. В результаті виконання даного завдання внутрішнього аудиту визначається проблеми та перспективи його функціонування [3, с 247].

Вивченням основних проблем та перспективи розвитку внутрішнього аудиту на підприємстві займалися такі вітчизняні науковці, як: Н.А. Бортник, А.Н. Бортник, Я.В. Мех., Ф.Ф. Бутинець, П.Н. Майданевич, Абдул Каюм, С.К. Федосеев, О.А. Олейник, П.Н. Майданевич, Є.І. Волошина; В.П. Пантелеев та інші.

Авторами аналізувалося місце внутрішнього аудиту в системі фінансового контролю, розглядалися питання удосконалення теорії та практики внутрішнього контролю в діяльності підприємств. Але напрацювання науковців на сьогодні не вирішило весь комплекс питань, пов'язаних з удосконаленням внутрішнього аудиту. Саме це і обумовило актуальність теми дослідження.

Пошук напрямків розвитку внутрішнього аудиту в сучасних умовах господарювання є метою даного дослідження.

Під внутрішнім аудитом розуміють організовану на підприємстві, регламентовану внутрішніми документами, систему контролю за додержанням встановленого порядку здійснення бухгалтерського обліку і надійністю функціонування системи внутрішнього контролю, що діє в інтересах його керівництва або власників.

Варто підкреслити, що аудит, як і будь-яка діяльність, пов'язаний з законодавством, згідно якого він стандартизується та нормується. Але це стосується переважно зовнішнього аудиту. Стандартів, що регулюють функціонування внутрішнього аудиту немає (за винятком нормативних документів Національного банку України з регламентації внутрішнього аудиту в комерційних банках України), і це зменшує поширення передового досвіду в цій сфері діяльності на інших підприємствах. З іншого боку, відсутність будь-яких обмежень на зміст і форми проведення внутрішнього аудиту стимулює розробку суб'єктами господарювання власних форм реалізації його функцій [4, 493].

Внутрішньому аудитору притаманні наступні функції:

1. Планування (визначення мети внутрішнього аудиту, розробка плану аудиторських процедур, визначення правил і прийомів внутрішнього аудиту).
2. Організація (вибір об'єкта аудиту, предмет аудиту, виконавець аудиторських процедур, створення інформаційно-нормативної, матеріально-технічної бази).
3. Операційна функція (визначення бізнес плану підприємства, оцінка системи обліку та звітності, перевірка дотримання принципів бухгалтерського обліку та чинного законодавства).
4. Контроль (реалізація аудиторських процедур, визначення стандартів внутрішнього аудиту, зіставлення результатів внутрішнього аудиту з нормами).
5. Реалізація матеріалів внутрішнього аудиту (складання звіту та висновку за результатами перевірки, розробка заходів з усунення виявлених недоліків, прогноз фінансової стратегії і розвитку підприємства, участь у реалізації матеріалів внутрішнього аудиту) [1, с.574].

Робота служби внутрішнього аудиту на підприємстві організується у відповідності з календарними планами робіт, які затверджує керівник підприємства.

Здійснення внутрішнього аудиту на підприємстві – це основна ділянка функціонування системи внутрішнього контролю, яка полягає в перевірці діяльності певного структурного підрозділу та винайденні шляхів її удосконалення. Якісне здійснення внутрішнього аудиту залежить передусім від вдалої організації його процесу, який слід покласти на керівника підприємства та системи внутрішнього контролю, при взаємодії яких можливо створити необхідне внутрішнє нормативне забезпечення та порядок організації внутрішнього аудиту, необхідних для здійснення внутрішнього аудиту, який би внаслідок своєї діяльності приносив би максимальну користь підприємству [2, с. 672].

В процесі організації внутрішнього аудиту слід пам'ятати, що він повинен бути організований на такому рівні, щоб результат діяльності системи внутрішнього контролю об'єктивно відображав діяльність підрозділу, який перевіряється, а також був доступний для розуміння всім користувачам такої інформації. Для виконання даної умови внутрішнім аудиторам необхідно дотримуватись принципів при організації внутрішнього аудиту [6, с. 160].

Основними вимогами щодо організації внутрішнього аудиту можна вважати:

- забезпечення перевірки у мінімальних обсягах інформаційними матеріалами, що об'єктивно відображають стан справ;
- організація перевірок у відповідності до принципів організації внутрішнього аудиту;
- здійснення внутрішньо аудиторських перевірок відповідно до річного плану аудиторських перевірок та завдань керівника із забезпеченням законності дій внутрішніх аудиторів;
- забезпечення працівників системи внутрішнього контролю чинними нормативними документами для забезпечення нормальної роботи системи внутрішнього контролю;

- забезпечення надання достовірної інформації, необхідної для здійснення перевірки;
- забезпечення збереженості комерційної таємниці підприємства шляхом накладення на внутрішнього аудитора відповідальності за розголошення комерційної таємниці підприємства.

Перед проведенням перевірки службою внутрішнього аудиту та можливості використання комерційної таємниці підприємства в ході перевірки, слід укласти договір з працівником про нерозголошення комерційної таємниці підприємства.

При організації процесу внутрішнього аудиту слід пам'ятати, що для перевірки різних об'єктів на підприємстві здійснення внутрішнього аудиту буде включати різні етапи, проте організація процесу внутрішнього аудиту матиме стандартне наповнення [5, с. 64].

В результаті здійсненого дослідження можна зазначити, що в Україні на сучасному етапі не існує нормативно-правової бази стосовно регулювання внутрішнього аудиту, що ускладнює його здійснення та розвиток на вітчизняних підприємствах. У зв'язку з тим, вважаємо за доцільне на законодавчому рівні удосконалити методичне забезпечення системи внутрішнього аудиту.

Література:

1. Білуха М.Т. Курс аудиту: [підручник] / М.Т. Білуха.– Т-во «Знання», КОО, 1999. – 574 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Аудит: [підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» для ВНЗ] / Ф.Ф. Бутинець.– ПП «Рута», 2002. – 672 с
3. Пантелєєв В.П. Внутрішній аудит: [навч. посіб.] / В.П. Пантелєєв, М.Д. Корінько / за ред. д.е.н., проф. В.О. Шевчука. – К.: Державна академія статистики обліку та аудиту Державного комітету статистики України, 2006. – 247 с.
4. Редько О.Ю. Аудит в Україні. Морфологія [Текст] / О.Ю. Редько. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2008. – 493 с.
5. Сонин А.М. Внутренний аудит: Современный подход. / А.М. Сонин. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 64 с.

6.Сушкевич А.Н. Организация бухгалтерского учета и внутреннего аудита. /
А.Н. Сушкевич. – Мн.: Ред. журн. «Пром.-торг. Право», 2006. – 160 с.